

Kevad on parim aeg teha korralik suurpuhastus koduses jäätmemajanduses

JÄÄTMEMAJANDUS Kevad toob igal aastal uue ärkamise ja sarnaselt suurpuhastusega oma majapidamises tasuks üle vaadata kodune jäätmemajandus. Tegemist on iga majapidamise jaoks vajaliku teenusega, mille vajadused ja pakutavad võimalused ajas muutuvad.

Merilin Piirsalu

Viimsi Teataja
toimetaja

A lustada võiks sellest, et urida oma seniselt jäätmekäitlusteenuse pakkujalt, millised on tänased võimalused jäätmeid üle anda – kas liigiti sorteerimine on nõutud, mitmeks tuleb jäätmeid sorteerida, millised on erinevate teenuste kasud, kas mingeid jäätmeid saab tasuta ära anda ja kui, siis kus ja milliseid? Nimelt on jäätmete käitus iga kohaliku omavalitsuse korraldada, seega võivad eri paikades pakutavad teenused olla erinevad.

Kui see kaardistus on tehtud, tasub üle vaadata jäätmemajandus oma kodus. Kas igas toas on laua all prügikasti või on kogu jäätmetega seondud koondatud kööki kraanikausi alla? Kus tekib kõige rohkem prügi? Kas olete kodus loonud võimaluse jäätmeid liigiti koguda?

Prügikastist moodsa kodu disainielemendiks

“Meie uuringud näitavad, et üheks enamlevinumaks põhjuseks, miks inimesed kodus jäätmeid ei sorteeri, on ruumipuudus. Õeldakse, et kodus ei ole piisavalt ruumi, et jäätmeid liigiti sorteerida. Samas ei tekita jäätmete liigiti kogumine jäätmeid juurde. Tekkivate jäätmete maht on ikka sama, kuid need kogutakse eraldi. Jah, see tähendab, et kogumiskoostis ehk kaste/ämbreid/kotte on ühe asemel ku-

ni viis, aga need võivad olla väiksemad. Iga kord kodust lahkudes saab üks-kaks kotti kaasa haarata ja tühendada sobivasse maja ees asuvasse konteinerisse või viia avalikku konteineriparki. Nii saab kodu hoopis rohkem jäätmevabaks,” selgitab Tootjavastutusorganisatsiooni OÜ turundus- ja kommunikatsioonijuht Gaili Eding.

Samuti lükkab ta ümber eestlastele sisse juurdunud hoiaku, et prügikasti koht saab olla ainult köögis kraanikausi all. “Enamustes kodus on kogu prügi äraviskamise koht jätkuvalt köögis. Aga see ei pea nii olema. Kui bio- ja olmejäätmed on ilmselt mõistlik jätta kraanikausi alla, sest seal tekib neid enim, siis teiste jäätmeliikide osas tasuks värske pilguga ringi vaadata. Papp- ja paberpakendid ning muud paberjätmed võib edukalt koguda hoopis töötuppa paigutatud kasti, klaas- ja pandipakendid tekivad enim ehk hoopis terrassil, saunas või garaazis, mistõttu on neid mugav koguda seal,” märkis Eding ja lisas, et tänapäevased kodused mõeldud jäätmekäitluslahendused ei ole peitmist vajavad plastik- või metallämbrid, vaid näiteks vineerist tehtud pilkupüüdvad disainielemendid. “Kompaktsed kastid, mida saab üksteise otsa sobitada, mahuvad ka kõige väiksemasse kööki ja muudavad jäätmete liigiti kogumise lihtsaks ja mugavaks,” kinnitas ta.

Liigiti kogumine on vajalik

Miiduranna külavanem Viktoria Tuulas ütleb, et jäätmete liigiti ko-

Jäätmete liigiti kogumine peaks olema elementaarne tegevus. Foto: Pexels

gumine on hädavajalik. Mõõdu- ning talveperiood tõi küll uute liitujate kõrval kahjuks ka teenusest loobujaid. “Talv on olnud kõigile raske, mistõttu jäi pakendite vedu mitmel korral ära, seda eeskätt töötajate haigestumise tõttu. Näljased linnud vedasid pakendid tänavale laiali ja et inimestel on piinlik niimoodi küla reostada, siis tehti turvaline otsus ja loobuti pakendite sorteerimisest. Küll aga saan veendunud kinnitada, et laiali lennanud pakendite puhul oli tegu puhta materjaliga ja usun, et ka vedajafirma logistikud ja autojuhid andsid rasketes oludes oma parima,” märkis Tuulas. Eding avaldas seepeale lootust, et ehk kasutavad juba sorteerima harjunud Viimsi inimesed edaspidi avaliku konteineriparki võimalusi.

Initsiatiiv loob võimalusi

Kui eramajades saab omanik ise otsustada, mis liiki jäätmeid ja kuhu ta kogub, siis kortermajade puhul on vaja elanike ühist otsust. “Kui kortermajas ei ole veel loodud võimalust jäätmeid liigiti sorteerida, siis see on koht, kus elanikud saavad ise initsiatiivi üles näidata ja korteriühistule ettepaneku teha. Kuna segaolmejäätmete kogused vähenevad, jagunedes erinevate tasuta kogutavate jäätmeliikide vahel ära, siis aitab see kortermaja kulutusi kokku hoida – see peaks kindlasti olema argument, millega naabreid sorteerimise kasulikkuses veenda,” ärgitab Eding ja lisab, et ka kortermajal on mõistlik üle vaadata senised erinevate jäätmeliikide kogumisevahendite suurus ja tüh-

jendussagedused. Ka korteriühistutele on pakendite äravedu tasuta.

Igaühel on võimalus panustada

Viimsi vallas on lepingud pakendijäätmete kogumiseks kolme teenusepakkujaga, kes koguvad pakendeid nii avalikes pakendijäätmete kogumiskohades kui ka elanike kodudest kas kollase koti teenusega või KÜ-delt pakendikonteinerite abil.

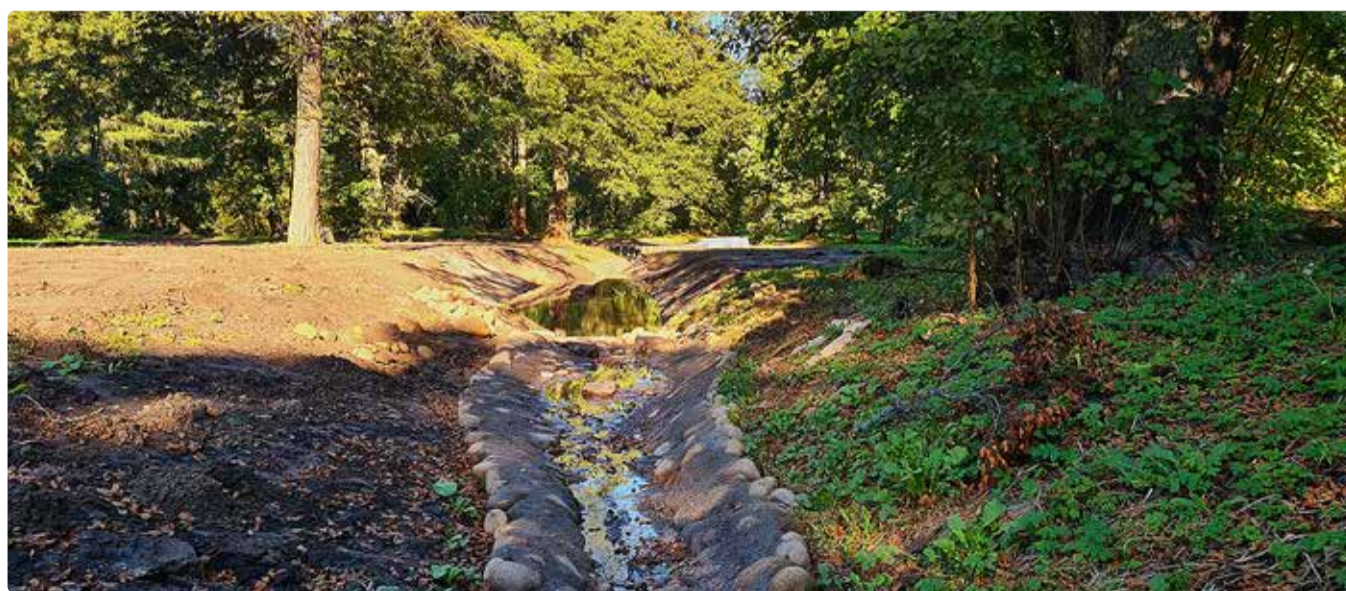
Kui jäätmete liigiti kogumine ja nende äraandmine on võimalikult mugav ja lihtne, siis on see inimestele tugevaks motivaatoriks. Enam ei ole aega mõelda või arutleda, kes peab või kas peab mida tegema – kõik peavad panustama ja hakama jäätmeid liigiti sorteerima. Ainult nii saame veel midagi ära teha keskkonna heaks.

Tule osalema avatud LIFE projektide päevale 28. mail

PEREPÄEV LIFE programmil täitub maikuus 30 tegutsemisaastat. Selle päeva tähistamiseks avavad 10 LIFE projekti üle Eesti oma ukseid ja kutsuvad kõiki huvilisi külla, et näidata, mida nad meie looduse ja keskkonna heaks on teinud. Põnevaid ja jõukohaseid tegevusi jagub kogu perele üle Eesti, seal hulgas ka Viimsis.

Viimsis toimub perepäev, kus kututakse umbes 3 km pikkustele tutvumisjalutuskäikudele LIFE UrbanStorm projektiga rajatud säästlike/looduslähedaste sademeveelahenduste näidisladele:

- vett läbilaskvate katendite testalale Karulaugu tee 14 parklasse (kasutatud säästlike sademeveelahenduste tutvustus, praktiline veeläbilaskvuse demonstratsioon poorse asfaldi näitel);
- Viimsi mõisa parki (näidatakse, kuidas looduspõhised sademevee-

Sademevee lahendus Viimsi mõisa parkis. Foto: Taavi Valgmäe

lahendused võivad lisaks sademevee ja liigniiskusega seotud probleemide lahendamisele parandada ka inimeste puhkevõimalusi ja parigi atraktiivsust.

Infot jagavad ja retki juhivad Viimsi vallavalitsuse spetsialistid

ning Balti Keskkonnafoorumi ekspertid.

Asukoht: infotelk ja retkede alguspunkt on Haabneemes Karulaugu tee 14 parklas (Viimsi Päikeseratta lasteaia kõrval Randvere tee ääres).

Raskusaste: jõukohane kõigile. Jalas võiksid olla mugavad jalanõud, millega saab ka mõisapargi kraavikallast mööda käia.

Kestus: infotelk on avatud 4,5 tundi, retkede kestus on ca 1 tund. Kell 11–15.30 on avatud infotelk

Karulaugu tee 14 parklas, kus jagatakse infot kliima muutumisest ja selle tagajärgedest, linnaalade sademeveeprobleemidest ning nende looduspõhistest lahendustest (sh mida saab igaüks oma kinnistul teha). Toimub temaatiline viktoriin, tegevused pere pisematele ja palju muud põnevat.

Kell 12 – esimene retk.

Kell 14 – teine retk.

Osalejate arv: piirangud puuduvad, eelnev registreerimine ei ole vajalik.

Lisainfo: 28. mail on Eesti Loodusmuuseumi ja AHHA teaduskeskuse külalastamine soodushinnaga. Kasuta kassas märksõna “LIFE30”. Muuseumipileti soodushind on 4 eurot, koos filmiga 6 eurot. AHHA-sse sissepääs on 20% soodsam.

Matkad ja infopäevad toimuvad ka mujal üle Eesti. Täpsemat infot leiata veebilehelt <https://life.envir.ee/events>.

Viimsi Teataja